

osobju na občinskih licejih, na ljudskih in meščanskih šolah, v otroških vrtcih in v rikreatorijh pripadati samo neomožene ženske ali pa vdove brez otrok. Od sedaj naprej morejo biti kot učiteljice na omenjenih zavodih sprejete tudi omožene ženske ali vdove z otroki, in bodo mogle one učiteljice, ki so že sedaj na teh zavodih nastavljene, tudi nadalje poučevati, četudi se omože. — Vsekakor pa si morajo učiteljice, ki so v občinski službi ter se hočejo omožiti, priskrbeti prej tozadevno dovoljenje predpostavljene oblasti. Ako bi stopila učiteljica v zakon brez dovoljenja oblasti, bi pomenilo to toliko, kakor da se odpoveduje službi. — Nadaljni podatki bodo objavljeni čim prej.

— **Vpisovanje v šole »Družbe sv. Cirila in Metoda«.** Vpisovanje za šolsko leto 1915/16. se vrši: a) na deški in dekliški šoli pri Sv. Jakobu 13., 14. in 15. septembra t. l. od 9. do 11. ure dopoldne v pisarni šolskega vodstva; b) na deških vzporednicah (I.—V. razred) na Acquedottu 20, dne 13., 14. in 15. septembra t. l. od 2. do 4. ure popoldne v III. nadstropju; c) na dekliški šoli na Acquedottu 20, dne 13., 14. in 15. septembra t. l. od 9. do 11. ure dopoldne v I. nadstropju; — K vpisovanju novih učencev, oziroma učenk je treba privedti otroka in prinesiti s seboj le-te papirje: 1. rojstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada, ul. SS. Martiri št. 4, I. 2. izpričevalo o cepljenju kozic; 3. izpričevalo o zdravju oči, izdano leta 1915.; 4. za vpis v višje razrede poleg tega tudi zadnje šolsko naznanilo iz leta 1914/15. — Brez teh papirjev vpis ni mogoč. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino. — Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni. — Vse tri šole so osemrazrednice z obilglatnim poukom v nemščini od 3. in z neobilglatnim v laščini od 4. razreda naprej. — Šolsko leto se začne dne 16. septembra 1915.

— **Spomini na tržaško šolstvo.** V »Reichsposti« piše neki namestništveni svetovalec: »Nasilni časi vsemočnega Raskovicha in dr. Veneziana so ostali v žalostnem spominu. Vsa občinski uslužbenec, ki ni hotel biti irredentist, je moral iti. Star šolski ravnatelj, učen in domoljuben mož, mi je pripovedoval, da je pred kakimi desetimi leti rajni dr. Venezian v spremstvu bivšega rimskega župana zloglasnega Nathana nadziral tržaške šole, in pri tem je Nathan izjavil, da je popolnoma zadovoljen z napredkom učencev v laški literaturi. — Ob drugi priliki je dr. Venezian obiskal tržaške šole v družbi profesorja dr. Cazarja Lombroso in zgodovinarja Ferrerija. Oba sta pobožno poslušala besede dr. Veneziana, ki jima je razlagal narodne ideje učencev in je slikal tržaško mladino kot zavetišče italijanskih aspiracij. Posebno sta se gošta iz Italije veselila narodnega mišljenja, ki je vladalo na dekliškem liceju v Via Zelic Venezian. Moj izvestitelj mi je povedal, da je bilo takratnemu šolskemu nadzorniku naročeno, da naj ignorira ta nesposodna nadzorovanja, da bi se kje ne zadelo. Tržaška občina je šla še dalje, državnega ljudskošolskega zakona kratkoma ni hotela priznati. Vlada pa je vse to mirno gledala zaradi ljubega miru in pa da ne žali občutljivosti sedanjega izdajalca. Zvesti avstrijski domoljubi pa so morali trpeti, da so mestni očetje uganjali te nasilnosti —«.

— **Iščejo ga!** Mestni magistrat pozivlje Romedija Romagna, učitelja na prvi občinski gimnaziji, naj zopet nastopi svojo službo, oziroma se do 30. septembra t. l. ob 10. dopoldne zgleda v uradu občinskega predsedništva, da se podvrže disciplinarnemu postopanju, drugače ga odpuste iz tržaške občinske službe.

— **Na občinskih ljudskih šolah v Trstu** se prične redni pouk dne 16. septembra t. l.

Istrske vesti.

— **Tovariš Josip Bertok** iz Spodnje Škofije nam piše 11. avgusta iz daljnje Ogrske: »Dvanaest dolgih mesecev je že minilo, odkar smo ločeni od naše ljubljene slovenske dece. Najbrže bomo morali še precej časa počakati, preden se nam zopet nudi prilika za ustop med isto. Pa voljno vse prenašamo in slepo udani v boljšo bodočnost pričakujemo srečnejših dni. — Z mano tu je še trojica slovenskih tovarišev iz Primorja: Medvešek (Kostabona), Gregoretič (Rodik) in Brezavšek (Plave). Počutimo se še precej dobro in sploh smo preživeli dolgoletno enoletno dobo tako, kakor si nismo ni od daleč pričakovali.« — Pozdravlja vse slovenske učitelje, zlasti sobojevnike, in želi

čitati naš list. — (Op. upr.: Tega smo vsem trem vrlim tovarišem poslali že 14. avgusta in jih iskreno pozdravili). — t.

— **Družbine šole v Istri.** Ministrstvo za nauk in bogočastje je dovolilo, da se ljudske in srednje šole v Istri odprejo za prihodnje šolsko leto. Zaradi tega je sklenilo vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro, da odpre, ako le možno, vse svoje dosedanje šole. Nade je, da bodo častne sestre Sv. Križa v Pulju tudi letos — ob podpori Družbe — vzdrževale šolo za hrvatsko deco in otroški vrtec v tej trdnjavi. Učitelji in učiteljice se vabijo, da se čimprej povrnejo na svoja mesta, da bo Družba v septembru nadaljevala s svojim delovanjem vključno temu, da so dobrovoljni prispevki v zadnjem času jeli pojemati. Ob tej priliki prosi vodstvo vse Hrvate in Hrvatice, da se v tem usodopolnem času spominjajo Družbe, naše Istre, naše hrvatske misli, svoje zaoblube, ki smo jo storili narodu in domovini. Naprej za Družbo — za naše narodno šolstvo!

Splošni vestnik.

Naš cesar, ki je slavil dne 18. avgusta t. l. svojo 85letnico, je najstarejši vladar sveta, pa tudi najdalje vladajoči. Dne 2. avgusta sta potekli $\frac{2}{3}$ stoletja, odkar ga diči habsburška krona — torej 66 let in 8 mesecev. Izmed njegovih prednikov je vladal najdalje cesar Friderik IV. v 15. stoletju, namreč 53 let, 6 mesecev in 17 dni. Med njegovimi vrstniki mu je po dolgotrajni vladavi najbližja umrla angleška kraljica Viktorija, ki je sedela na angleškem prestolu 63 let, 7 mesecev in 2 dni. Cesar je tudi najstarejši član habsburške hiše ter najstarejši vladar svetovne zgodovine sploh. Francoski kralj Ludvik XIV. je vladal sicer nominalno 72 let (1643. do 1715.), toda le, ker je podedoval krono že s 5. leti. Dejanjsko je nastopil vladavo šele leta 1653. in je torej vladal 62 let. Nemški cesar in pruski kralj Viljem I. je umrl sicer v visoki starosti 91 let, toda vladal je le 30 let, oziroma kot nemški cesar 17 let. Od sedanjih evropskih vladarjev sta le dva, ki vladata že nad 50 let: knez Ivan Lichtensteinski (od leta 1858.) in kralj Nikolaj črnogorski (od leta 1860.).

Vojne olajšave duhovnikov in bogoslovcev. Posvečenim duhovnikom, ki so v evidenci nadomestne rezerve in niso vpoklicani v vojaško službo, je prejšnjega dne 15. septembra pri politični oblasti dokazati, da so še duhovniki. Bogoslovcem je bilo meseca junija dokazati, da so še bogoslovci. Kdor opusti dokazilo, izgubi vojno olajšavo in se pokliče v aktivno službo.

Pomoč državnim uradnikom. Zaradi vojnih izdatkov se je moralo, kakor izvaža c. kr. korespondenčni urad, varčevati. S službeno pragmatiko se je izboljšalo pred izbruhom vojne stanje državnih uslužbencev. Zaradi vojne se je vse podražilo. Vlada je z ozirom na finančno stanje zasedla prosta sistematična mesta. Več uradnikov je tudi v plači napredovalo. Končno se je ukrenilo, da se državnim uslužbencem (uradniki do 8. čin. razreda) na utemeljeno prošnjo smejo podeljevati izredne podpore z ozirom na osebno potrebo in na rodovinske razmere. — Državno učiteljstvo nima nič koristi od nove službene pragmatike, ker se ni bila sprejeta v državnem zboru.

Imenovanje. Naš rojak, učitelj slovensčine na Franc Jožefovi akademiji in ravnatelj pomožnih uradov v domobranskem ministrstvu na Dunaju, gospod Fr. Fras, je imenovan za nadravnatelja.

Razgled.

— **Emanuel Karel Zeiner.** Dne 23. junija t. l. je umrl Emanuel Karel Zeiner, ravnatelj ljudske in meščanske šole v Usti na Orlici. Od leta 1896. do 1899. je bil podpredsednik češke učiteljske Zveze. Rojen je bil leta 1851. Bil je izboren pedagog in vrl češki učitelj, ki si je za organizacijo češkega učiteljstva s svojim neumornim delovanjem pridobil neprecenljivih zaslug. Bodi mu blag spomin tudi med slovenskim učiteljstvom!

— **Marija Fabkovičeva.** Umrla je v Zagrebu v visoki starosti 83 let prezašnja hrvatska učiteljica Marija Fabkovičeva, ki je bila med ustanovniki in prvimimi člani »Hrvat. pedagoško-književnega zbora«. Rojena je bila v Pragi, kjer je tudi dokončala študije. Bodi odlični hrvatski ženi lahka bratska zemlja, v naših srcih pa najlepši spomin!

— **Umri** je mladi nadopolni hrvatski književnik Vilko Gabarič. Ponesrečil se je na železnici. Gabarič je bil rodom Medjumurec.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Na naslovnih pasovih današnje številke imajo vsi p. n. naročniki napisano, do kdaj imajo plačano naročnino. Oni, ki jo plačujejo po »G. in kr. z. v Celju«, imajo na pasu napisano: S. O. (= socialni odsek). — Vsem onim naročnikom, ki dolgujejo naročnino za več let in se kljub ponovnim prošnjam niso odzvali, smo ustavili z današnjo številko list. Tako delajo uprave vseh listov in mi smo — žal — primorani, jih posnemati.

Dolg izterjamo, ko napočijo normalne razmere.

Upravništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prosimo, pošljite nam fotografije padlih tovarišev, da more njih slike priobčiti uredništvo »Zvončka«!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK

Kranj

172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejše in najtrpežnejše klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prouaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustrovan cenik.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik
mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terezije c. št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih : najnovejših slogih. :

Zaloga otomanov, divanov, žimnic : in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.—

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta.

Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo. **Obstoječa 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom.**

Zahtevajte n. j. novejši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik

Tužnim srcem javljamo prebridko vest, da se je naš preljubi soprog, ozir. brat, svak in stric, gospod

Franc Lichtenwallner

učitelj in r. podč. c. kr. prostovoljn. streškega polka št. IV.

dne 23. avgusta 1915 v starosti 46 let v izpolnjevanju dolžnosti do domovine nepričakovano ločil od nas.

Pogreb se je vršil v četrtek dne 26. avgusta ob 1/2 9. uri predpoldne v Lipnici, kjer so bili začasno položeni ostanki dragega ranjkega k zadnjemu počitku.

Maša-zadušnica se je služila v petek dne 27. avgusta ob 1/2 9. uri v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 25. avgusta 1915.

Viktorija Lichtenwallner, roj. Kautzner, soproga. Učitelj Matija Lichtenwallner, brat. Svaki, svakinje, nečaki in nečakinje.

Posebna naznanila se ne razpošiljajo.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . . K 740.000.000.—
Vlog . . . . . „ 44.500.000.—
Rezervnega zaklada . . . . . „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂%

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::